

Remissen departementspromemorian, Ds 2008:87, En ny Luganokonvention

Dnr 801-36078-08/112

2009-02-16

Justitiedepartementet
Enheten för processrätt
och domstolsfrågor
103 33 Stockholm

Kronofogdemyndigheten (KFM) lämnar härmed sitt yttrande beträffande justitiedepartementets remitterade departementspromemoria.

Sammanfattning

KFM tillstyrker, med ett undantag, de förslag till förändringar som framförs i promemorian och som berör KFM.

KFM föreslår att KFM får ansvaret för den prövning som sker i samband med ansökan om att ett utländskt avgörande skall erkännas och förklaras vara verkställbart i Sverige, i det första skedet av det s.k. exekvaturförfarandet i nya Luganokonventionen, i stället för Svea hovrätt.

KFM föreslår vidare att KFM får motsvarande ansvar, i stället för Svea hovrätt, även när det avser Bryssel I-förordningen, och det därtill anslutande Danmarksavtalet.

När det gäller den summariska processen tillstyrker KFM förslagen i promemorian. KFM har dock några synpunkter på och kommentarer kring i huvudsak följande: Förslag till lag om ändring i lagen (1990:746) om betalningsföreläggande och handräckning (5 §), Överväganden och förslag, och Ekonomiska konsekvenser.

1. Exekvaturförfarandets första skede

Det första skedet i exekvaturförfarandet avser den prövning som sker i samband med ansökan om att ett utländskt avgörande skall erkännas och förklaras vara verkställbart i Sverige.

En ansökan ska, enligt artikel 39, göras till den domstol, eller den behöriga myndighet, som anges i förteckningen i bilaga II till konventionen. I bilagan har, för flertalet konventionsstater, angivits domstolar. Undantaget är Tjeckien, som även angett alternativet nationellt verkställighetsorgan, Soudni executor. För svensk del anges i bilagan Svea hovrätt. Varje konventionsstat avgör ensidigt vilken domstol eller behörig myndighet som ska anges i bilagan.

I det första skedet ska det, enligt artikel 41, endast göras en formell prövning, utan att någon omprövning sker, enligt vägransgrunderna för erkännande enligt artiklarna 34 och 35, och motparten ska då inte beredas tillfälle att yttra sig över ansökan. Till grund för prövningen ligger de handlingar som sökanden åberopar. Sökanden ska sedan, enligt artikel 42, omedelbart underrättas om beslutet i anledning av ansökan om verkställighetsförklaring på det sätt som föreskrivs i den konventionsstat där verkställighet begärs, och motparten ska delges beslutet.

En eventuell saklig prövning kommer därmed först att ske i ett kontradiktoriskt förfarande, i det andra skedet av exekvaturförfarandet, efter ett överklagande till domstol.

Denna nyordning, i det första skedet i förfarandet, innebär, som anmärkts i departementspromemorian, se sid. 44-45, en viktig skillnad mot den nuvarande Luganokonventionen, enligt vilken den sakliga prövningen sker redan i det första skedet av förfarandet. Det framgår även av en jämförelse av artikel 34 med artiklarna 27 och 28 i den nuvarande Luganokonventionen.

Den nyordning, som införts i nya Luganokonventionen i det första skedet av förfarandet, ett enpartsförfarande, har stora likheter med de förfaranden som redan, under lång tid har tillämpats, enligt två nordiska konventioner, i förhållande till vilka ansökan om verkställighet ska göras hos KFM. Se artikel 2 i konventionen med Danmark, Finland, Island och Norge angående indrivning av underhållsbidrag, av den 22 mars 1962. Se även artikel 1 i konventionen med Danmark, Finland, Island och Norge om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område, av den 11 oktober 1977, jämfört med 9§ lagen (1977:595) om erkännande och verkställighet av nordiska domar på privaträttens område.

Det kan noteras att KFM tidigare prövade ansökan om verkställighet även av sådana nordiska avgöranden, enligt 1977 års konvention, som sedan i stället, med hänsyn till sammanfallande tillämpningsområden, kom att prövas enligt den nuvarande Luganokonvention av Svea hovrätt. Se regeringens proposition 1991/92:128 Luganokonventionen.

Dessutom har det, under senare år, skett en utveckling i förhållande till EG-rätten som har inneburit att KFM, i allt högre grad, kommit att pröva ansökningar om verkställighet av exekutionstitlar med ursprung i andra EU-stater.

Ett exempel är Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1896/2006 av den 12 december 2006 om införande av ett europeiskt betalningsföreläggande. Till förordningen finns kompletterande bestämmelser i lagen (2008:879) om europeiskt betalningsföreläggande.

Ett annat exempel är Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 861/2007 av den 11 juli 2007 om inrättande av ett europeiskt småmålsförfarande. Till förordningen finns kompletterande bestämmelser i lagen (2008:1038) om europeiskt småmålsförfarande.

Det betyder att KFM har erfarenhet som innebär att KFM, som ett alternativ till Svea hovrätt, skulle kunna utföra arbetet, hänförligt till nya Luganokonventionen, under det första skedet av exekvaturförfarandet, prövningen av ansökan om att ett utländskt avgörande skall erkännas och förklaras vara verkställbart i Sverige.

Om alternativet KFM väljs krävs en ändring i bilaga II i konventionen, där det för svensk del anges kronofogdemyndigheten, i stället för Svea hovrätt.

Vidare krävs, i sådant fall, en ändring, med samma inriktning, i 4§ lagen (2006:74) med kompletterande bestämmelser om domstols behörighet och om erkännande och internationell verkställighet av vissa avgöranden.

Luganokonventionen, Bryssel I-förordningen, och det därtill anslutande Danmarksavtalet är alla delar av EG-rätten inom samma område. Det är därför lämpligt att här anlägga samma synsätt, som när det gäller nya Luganokonventionen, även när det gäller förordningen, och det därtill anslutande avtalet, vilka har samma rättsliga konstruktion i den här aktuella frågan som nya Luganokonventionen. Det motiverar att även förordningen och avtalet behandlas här.

Om alternativet KFM skulle väljas, inte bara i anslutning till nya Luganokonventionen, men även i förhållande till Bryssel I-förordningen och det därtill anslutande Danmarksavtalet, innebär det att Svea hovrätt först efter ett överklagande kommer in i det andra skedet av exekvaturförfarandet. I sådant fall krävs en ändring i förteckningen i bilaga II till Bryssel I-förordningen, där det för svensk del anges kronofogdemyndigheten, i stället för Svea hovrätt.

Vidare krävs, i sådant fall, ytterligare ändringar i bl.a. 4§ lagen (2006:74) med kompletterande bestämmelser om domstols behörighet och om erkännande och internationell verkställighet av vissa avgöranden.

Sammanfattningsvis, finner KFM det väl motiverat, mot bakgrund av de fakta och skäl som här redovisats, att föreslå att KFM, i stället för Svea hovrätt, får ansvaret för den prövning som sker i samband med ansökan om att ett utländskt avgörande skall erkännas och förklaras vara verkställbart i Sverige, i det första skedet av exekvaturförfarandet. KFM:s förslag avser: nya Luganokonventionen, Bryssel I-förordningen, och det därtill anslutande Danmarksavtalet.

Dessutom har en sådan förslagen uppdelning av ansvar för arbetsuppgifter mellan KFM och Svea hovrätt även den fördelen att den nära ansluter till den uppdelning som råder i nationell lagstiftning mellan dömande och verkställande arbetsuppgifter.

Frågan om det är möjligt, eller inte, att ytterligare utveckla en liknande uppdelning av ansvar för arbetsuppgifter mellan KFM och Svea hovrätt, som här föreslagits, i förhållande till även andra konventioner än nya Luganokonventionen, med utgångspunkt från konventionstexter och anslutande lagstiftning, omfattas inte av ämnet för departementspromemorian. Frågan behandlas därför inte i detta sammanhang.

2. Summarisk process

Här lämnas synpunkter och kommentarer i anslutning till promemorians rubrikindelning.

1.4

Förslag till lag om ändring i lagen (1990:746) om betalningsföreläggande och handräckning

Som framgår av promemorian innebär denna ändring att den summariska processen kommer att bli behörig att handlägga mål i enlighet med den nya Luganokonventionen. Det innebär att det kommer att tillföras en ny arbetsuppgift till den summariska processen.

5. Övervägande och förslag

5.2 Kompletterande bestämmelser till konventionen

Den summariska processen vill här bara peka på att det exempel som redovisas att "Kronofogdemyndigheten kommer sålunda att kunna pröva ansökningar från sökande med hemvist i en Efta Stat under de förutsättningar som anges i konventionen och, följaktligen, med stöd av konventionen också avvisa ansökningar i sådana fall som avses i den nuvarande bestämmelsen i 5 §2 st .BfL.", inte torde beskriva den vanligaste uppkomna situationen. Den torde snarare vara den motsatta. Det vill säga att sökanden är hemmahörande i Sverige och svaranden i ett Efta land.

7. Ekonomiska konsekvenser

Mot bakgrund av de senaste årens stora ärendeökning vill den summariska processen uppmärksamma att den nya lagstiftningen, med dess utvidgade behörighet för summarisk process, kommer att innebära nya arbetsuppgifter. Som det redogörs för i promemorian liknar arbetsuppgifterna de som idag gäller för ansökningar med stöd av Brysselkonventionerna. Det är idag en relativt komplicerad och tidskrävande arbetsuppgift. Den summariska processen är av den uppfattningen att ärendemängden "nya Luganomål", med råde kommer att överstiga dagens ansökningar vad avser Brysselkonventionerna. Anledningen till det är att det funnits en efterfrågan till denna möjlighet, framförallt gällande gränsöverskridande ärenden gentemot Norge, Island och Danmark. I övrigt kommer den nya lagstiftningen att innebära kostnader för en inte obetydlig utbildningsinsats, eventuella ändringar i det datastöd som finns samt ytterligare belasta processens juriststöd.

Beslut i detta ärende har fattats av undertecknad tillförordnad rikskronofogde Sven Kihlgren. Vid den slutliga föredragningen har även närvarit biträdande processägaren för verkställigheten Karin Berglöf Hedar och verksjuristen Mikael Berglund, föredragande.

Sven Kihlgren

Mikael Berglund